

225
jaar
toetsen

het
muziek
instrumenten
fonds

fijntjes uitgebalanceerd

joseph haydn: variaties in f

"De variaties in f-klein van Haydn zijn een absolute parel in het repertoire.

Ze vormen een uitzonderlijk expressief en dramatisch werk, fijntjes uitgebalanceerd door Haydn met de humoristische passages in majeur. Haydn schrijft het werk in de periode nadat zowel zijn dierbare vriendin Marianne von Genzinger als zijn muzikale zoon Mozart overlijden. De rouw en zelfs wanhoop zijn in dit werk duidelijk hoorbaar en wat mij betreft ongeëvenaard in het classicisme.

In de onvermijdelijke climax in de finale verlaat Haydn de grenzen van het classicisme in een visioen van de romantiek. Het is een absoluut hoogtepunt uit het klavierrepertoire. Voordat ik het, een jaar voor deze opname, voor het eerst op een concert speelde, had ik het stuk al erg lang op het oog, en toen mij gevraagd werd welk stuk ik wilde opnemen voor deze cd hoefde ik daar geen minuut over na te denken.

Het is een ongeëvenaard werk dat mij, ook nu nog, telkens erg raakt wanneer ik het speel."

maurits koelmans behaalde zijn bachelordiploma piano bij Frank Peters en vervolgens zijn masterdiploma fortepiano bij Olga Pashchenko aan het Conservatorium van Amsterdam. Hij volgde eveneens lessen improvisatie en basso continuo bij Miklós Spányi en Kris Verhelst. Hij nam deel aan masterclasses van onder meer Clive Brown, Pierre Goy en Maarten Ornstein en was te horen in onder meer Musis Sacrum, Orpheus Apeldoorn en, op uitnodiging van de Van Swieten Society, TivoliVredenburg. Ook was hij repetitor in meerdere producties van het Orkest van de Achttiende Eeuw. Momenteel studeert hij fortepiano en historische improvisatie aan de Schola Cantorum Basiliensis (Zwitserland) bij Edoardo Torbianelli en Markus Schwenkreis.

fortepiano gerard tuinman

utrecht 2001 *(model: Anton Walter, Ff-a3, ±1800)*

In 2000 gaf Het Muziekinstrumentenfonds opdracht aan Gerard Tuinman deze fortepiano te bouwen. Stichting Dijkverzwaring bekostigde het project. Tuinman baseerde het instrument op een fortepiano van Gabriel Anton Walter (1752-1826) uit Wenen. Walter was een toonaangevende pianobouwer in zijn tijd; Haydn, Mozart, Beethoven en Schubert bespeelden allen Walter-piano's. Mari Nakajima was de eerste bespeler van het Utrechtse instrument. Akiko Washino volgde haar op. Daarna is de fortepiano twaalf jaar op het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bespeeld door studenten van onder anderen docent en pianist Bart van Oort. Op dit moment is het instrument bij Maurits Koelmans.

de herinnering

carl czerny: variaties op een populair thema van pierre rode

"Ik wilde een stuk kiezen dat de Rosenberger-fortepiano tot leven zou brengen – om het instrument op zijn best te horen en zijn diepe banden met de geschiedenis van de Weense muziekcultuur te laten zien. De 6-octaafs piano van Michael Rosenberger werd gebouwd in 1820, wat samenvalt met het jaar van componeren van de Variaties op een thema van Rode van Carl Czerny. Czerny studeerde bij Beethoven en was ooit een van de meest veelbelovende wonderkinderen van Wenen, maar zijn concertcarrière ontspoorde door de Napoleontische oorlogen en eindigde voordat deze kon beginnen. Hoewel zijn naam onlosmakelijk verbonden is met de stapels pedagogische etudes die hij schreef, was hij ook componist van kamermuziek, pianowerken en symfonieën, met meer dan 800 opussen op zijn naam.

De *Variaties* zijn zijn nostalgisch getinte hommage aan de beroemde sopraan Angelica Catalani, wiens duizelingwekkende bereik van 3 octaven, vakmanschap en theatraal charisma haar tot een begrip maakten. In haar beste jaren waren de variaties die ze had gecomponeerd (gebaseerd op een *Air varié* (1790) van de bekende Franse violist Pierre Rode) zo'n hoogtepunt van al haar concerten dat ze het vaak nog twee keer moest herhalen voordat ze het podium mocht verlaten.

Na een lange carrière begon Catalani aan een uitgebreide afscheidstournee en verbleef begin 1820 enkele weken in Wenen, waar Czerny haar voor het laatst hoorde. De diva was toen ver over haar hoogtepunt heen, wat blijkbaar hoorbaar was voor alle aanwezigen, maar haar magnetisme en artistieke integriteit waren nog volledig intact. Czerny was echter zo geraakt door het optreden dat hij deze variaties componeerde, losjes gebaseerd op die van haar, en het werk de bijnaam 'La Ricordanza' gaf – de herinnering – een hartelijke zucht voor het vervagen van een heldere ster."

© Marco Borggreve

shuann chai speelt op een breed scala aan oude en moderne piano's en wordt omschreven als "een gracieuze virtuoos". Haar recente cd-opnames zijn "Extemporize" met Schuberts impromptus en vroege fuga's, en "BEE1HOVEN" met de complete sonates voor piano en viool met violist Shunske Sato. Shuann studeerde biologie en piano aan het Oberlin College en New England Conservatory (VS). Ze wordt regelmatig uitgenodigd om masterclasses en workshops te geven en is hoofdvakdocent aan het Codarts Conservatorium in Rotterdam. Naast haar muzikale leven is Shuann een liefhebber van legpuzzels en beschouwt ze zichzelf als een redelijk bekwame kok van vele keukens. Ze woont in Den Haag met haar man en hun lieve dochter.

fortepiano **michael rosenberger**

WENEN ca.1820

In 2011 werd door pianorestaurateur Edwin Beunk deze historische en volledig door hem gerestaureerde fortepiano aan Het Muziekinstrumentenfonds ter verkoop aangeboden. Het fonds was ten behoeve van de in Nederland wonende en opgeleide fortepianiste Shuann Chai al enige tijd op zoek naar een hoogwaardig historisch instrument. Om een goede afweging te kunnen maken is aan onder meer Bart van Oort gevraagd het instrument te bespelen en een oordeel te geven. Hij oordeelde dat het instrument ondanks de zes-octaafsomvang een 'vroege' klank heeft. Het mechaniek is vrijwel perfect. De basisklank is helder, charmant, aantrekkelijk, interessant. Het klankpalet is geweldig. Ook Paolo Giacometti sprak er zijn enthousiasme over uit. Kristian Bezuidenhout was zeer onder de indruk en kondigde meteen aan dat hij het instrument graag een keer zou gebruiken voor een cd-opname; hij beschouwt Shuann Chai als 'a very lucky person'! Na een succesvolle fondsenwerving werd de aankoop in 2012 een feit.

franse elegantie

frédéric chopin: andante spianato et grande polonaise brillante

"Chopin bracht dit prachtige stuk zelf in première tijdens zijn laatste grote concert als 'Chopin de virtuoso' in Parijs. De zachte lijnen van het Andante spianato en de grandeur, maar ook grote elegantie van de Polonaise worden naar mijn mening heel mooi benadrukt door de Erard-piano, een instrument dat onlosmakelijk verbonden is met de Franse stilistiek en esthetiek.

De Polonaise bestaat in twee versies: voor piano solo en voor piano met orkest. Het feit dat de Erard iets later is gebouwd dan toen het stuk werd geschreven, zorgt op bepaalde punten voor een grotere orkestrale impact in deze soloversie, maar het plezier van de Franse elegantie blijft hetzelfde!"

olga pashchenko geniet van haar eclectische carrière met concerten als solist en kamermusicus. Haar eerste pianorecital in New York gaf ze al op 9-jarige leeftijd. Ze studeerde oude muziek, orgel en piano in Moskou en Amsterdam. Sinds 2017 is zij hoofdvakdocent aan het Conservatorium van Amsterdam en Koninklijk Conservatorium Gent. Olga is een veelgevraagd musicus bij muziekfestivals in heel Europa en soleerde bij diverse orkesten als het Orkest van de Achttiende Eeuw, Amsterdam Sinfonietta, Finnish Baroque Orchestra en Collegium 1704 (Tsjechië). Ze is artistiek verbonden aan AMUZ in Antwerpen en de Noorderkerkconcerten in Amsterdam. Haar recente albums (Alpha Classics) bevatten pianoconcerten van Mozart, en liederen van Schubert, Schumann en Wolf met bariton Georg Nigl. Olga heeft van Het Muziekinstrumentenfonds een Steinway & Sons-vleugel (Hamburg, 1907) en een anonieme fortepiano (Wenen, ca. 1790) in bruikleen.

vleugel

sébastien erard

parijs 1858

Deze Erard-vleugel werd in 2017 aan Het Muziekinstrumentenfonds nagelaten door een particulier. In 2024 onderging dit historische instrument een uitgebreide restauratie, uitgevoerd door de firma Andriessen in Haarlem.

De vleugel onderging een uitgebreide 'Spa': hij is in bad geweest en heeft een ware ontharsingsbehandeling gehad. Om de verschillende houtlagen zonder schade van elkaar af te kunnen halen, moesten ze voorzichtig worden losgeweekt. Oude scheuren in de zangbodem, die tijdens eerdere reparaties gevuld waren met epoxyhars, zijn ontdaan van de hars en opgevuld met hout uit een ongebruikte zangbodem van een andere Erard-vleugel. Epoxy blijft minder lang goed dan hout en beïnvloedt de klank van het instrument. Het doel was om de vleugel in zo origineel mogelijke staat terug te brengen zodat ook toekomstige musici nog lang van het instrument zouden kunnen blijven genieten.

Het artistieke belang van de restauratie is zeer groot: het behoud van klinkend erfgoed. Moderne vleugels hebben namelijk een totaal andere klank dan historische vleugels. Dat komt onder andere door de parallelle ligging van de snaren en een andere dikte van de klankbodem bij de historische instrumenten. Door deze restauratie is het mogelijk geworden klanken te horen uit vervlogen tijden.

Het Conservatorium van Amsterdam heeft de Erard op dit moment in bruikleen en daar vormt hij een belangrijke bron van inspiratie voor vele studenten en docenten.

[Bekijk de restauratievideo's op ons YouTube-kanaal >](#)

interpretaties van welker

clauDE debussy: nocturne en léon boëllmann: nocturne

"De Streicher-vleugel uit 1874 is een belangrijke aanvulling op de fortepiano-collectie van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Niet alleen bestrijkt de collectie nu de gehele periode 1750-1900, maar via dit magnifieke instrument kunnen ook de studenten modern piano de historische interpretatie van de Duitse en Franse hoogromantiek onderzoeken. In deze opname is de Nocturne van Debussy uit 1892, op de laat-negentiende-eeuwse Duitse piano waar hij de voorkeur aan gaf, geflankeerd door de onbekende maar geniale Nocturne uit 1896 van de jonggestorven Boëllmann."

© Annelies van der Vegt

bart van oort heeft over de hele wereld recitals, masterclasses en lezingen gegeven. Hij behaalde een Doctor of Musical Arts aan de Cornell University (VS). Sinds 1997 heeft hij meer dan tachtig cd-opnames gedaan met solorepertoire, kamermuziek, en pianoconcerten. Daaronder Haydns complete Klavierstücke en de complete werken voor piano solo en vier handen van Mozart. Met zijn ensemble de Van Swieten Society heeft hij opnames uitgebracht gewijd aan Mendelssohn, Von Weber, Schubert, en de complete pianotrio's van Haydn. Recent releases zijn Franse nocturnes en Russische nocturnes, pianosonates van Dussek en pianokwartetten van Beethoven. Bart is docent fortepiano en Historische Uitvoeringspraktijk op het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en professor fortepiano en Historische Uitvoeringspraktijk aan de Norwegian Academy of Music in Oslo.

vleugel

johann baptist streicher und sohn

WENEN 1874

Deze zeldzame, laatromantische vleugel is in 2021 toegevoegd aan de collectie van Het Muziekinstrumentenfonds. De vleugel is voor een aanzienlijk deel geschonken aan het fonds door Frits Janmaat van Maison Erard. Het instrument van 2,3 meter lang is gebouwd door Johann Baptist Streicher & Sohn in Wenen in 1874 en is van exact hetzelfde model als de vleugel die zoon Emil Streicher in 1870 schonk aan Johannes Brahms. Brahms gebruikte dat instrument tot aan zijn dood in 1897. Het Muziekinstrumentenfonds heeft de vleugel na enkele aanvragen van conservatoria geplaatst op het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Hiermee krijgt een grote groep studenten toegang tot dit historische instrument. Het conservatorium heeft aangegeven dat het instrument een grote rol speelt in diverse masterclasses, podcastopnames, concerten en competities. In 2023 werd de vleugel uitgebreid gerestaureerd. Deze restauratie is beschreven in het Magazine van het fonds en is [hier](#) te lezen.

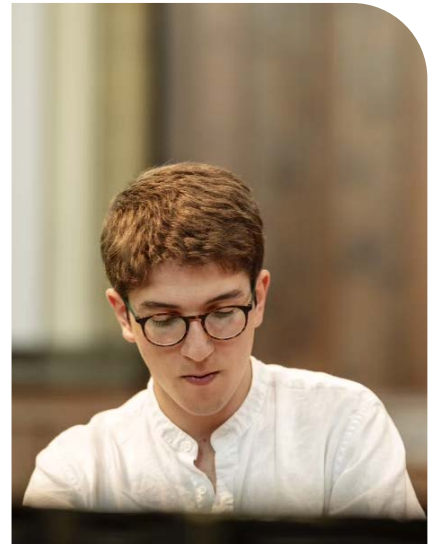

betekenisvolle lyriek

franz liszt: sposalizio; le cloches de genève

"Liszt wordt meestal beschouwd als een zeer virtuoze componist en soms hebben mensen daardoor de neiging zijn muziek heel oppervlakkig op te vatten. Met deze twee werken uit de Années de Pèlerinage heb ik geprobeerd de meest lyrische en betekenisvolle kant van zijn muziek en zijn persoon te laten zien. Sposalizio (huwelijk) voert ons mee naar de meest religieuze kant van Liszt, die om dit stuk te componeren geïnspireerd werd door Rafaëls schilderij 'Het Huwelijk van de Maagd'. Le cloches de Genève begint met het geluid van de klokken in de stad Genève en gaat langzaam over in een hartstochtelijk persoonlijk verhaal. Het stuk gaat vergezeld van een bijschrift uit Byrons Childe Harold's Pilgrimage: 'I live not in myself, but I become Portion of that around me'."

guillermo castellano pérez geboren in Granada (Spanje), begon met pianospelen aan de Escuela de Música y Danza "José Lidón". Hij vervolgde zijn opleiding aan het Centro Integrado de Música "Padre Antonio Soler" en studeert momenteel aan het Conservatorium van Amsterdam bij professor David Kuyken. Hij heeft prijzen ontvangen bij internationale concoursen, waaronder de Eerste Prijs bij het Internationale Pianoconcours "Ciudad de Sevilla". In 2024 won hij de Eerste Prijs en verschillende speciale prijzen op het Nationaal Concours "Juventudes Musicales de Albacete", het oudste en belangrijkste nationale pianoconcours in Spanje. Hij heeft les gehad van internationale pianogrootheden als Dejan Lazić, Claudio Martínez Mehner, Eldar Nebolsin, Elisabeth Leonskaja en Jerome Rose. Guillermo heeft sinds 2023 een Bösendorfer-vleugel (Wenen, 1979) in bruikleen van Het Muziekinstrumentenfonds.

vleugel bösendorfer

WENEN 1998

In 2002 benaderde een particuliere muzikliefhebber Het Muziekinstrumentenfonds met het voornemen haar Bösendorfer-vleugel (B 213 cm) te legateren. Helaas overleed zij in 2022 en in datzelfde jaar kregen wij het prachtige instrument in onze collectie. De vleugel verkeert in perfecte staat. Het Muziekinstrumentenfonds hoopt binnenkort een pianist gelukkig te kunnen maken met dit instrument.

vader en zoon mozart

w.a. mozart: rondo en

f.x.w. mozart: polonaise mélancolique

"Met veel plezier speelde ik voor de cd-opname op een heel moderne en prachtige Steinway die normaal in de MuziekHaven in Zaandam staat. Ik koos het repertoire niet specifiek voor dit instrument, maar zocht stukken die een mooie toevoeging zouden zijn aan de andere stukken op de cd. Ik vond dat deze twee werken van vader en zoon Mozart er goed in zouden passen. Het Rondo van Wolfgang Amadeus Mozart staat standaard op mijn repertoire en speel ik erg vaak, het is zo'n prachtig stuk. Ik stuitte een keer op de Polonaise van zijn jongste zoon Franz Xaver Wolfgang en het leek me interessant om vader en zoon aan elkaar te koppelen. Het zal u verrassen beide Mozarts naast elkaar te horen, met zulke verschillende karakters. Wolfgang is zo opgetogen, positief en energiek; Franz is veel melancholischer. Beide stukken vind ik prachtig."

De Georgische pianiste **nino gvetadze**, geboren en getogen in Tbilisi, leidt een actief internationaal muzikaleven als soliste en kamermusicus. Na haar studie in Georgië, studeerde ze in Nederland bij Paul Komen en Jan Wijn. Haar optredens zijn door veel critici in heel Europa en Azië geprezen en ze heeft diverse prijzen in ontvangst mogen nemen. Ze heeft inmiddels een lange carrière als kamermusicus en speelt in een pianotrio met Frederieke Saeijs en Maja Bogdanovic. Ze heeft 7 solo-albums op haar naam staan. Nino is momenteel hoofdvakdocent aan het Codarts Conservatorium in Rotterdam en artistiek directeur van het Naarden Internationaal Pianofestival en Delft Chamber Music Festival. Van Het Muziekinstrumentenfonds heeft zij een Steinway & Sons-vleugel in bruikleen (Hamburg, 1936).

vleugel steinway and sons hamburg 2022

Het Muziekinstrumentenfonds kocht deze vleugel in 2022 aan, na een uitgebreide selectiedag in de fabriek van Steinway in Hamburg. Daar kon worden gekozen uit zes nieuwe vleugels van hetzelfde model (D 274 cm). Voor het fonds zou het de eerste Steinway-D van de collectie worden. Bij het selecteren luisterden vele oren mee: Frits Schutte en Katrien Kloos van het fonds, pianisten Nathalia Milstein en Omri Epstein, Mathieu van Bellen van de MuziekHaven, en piano-experts Emil van Stormhoek en Frank Bonarius. De keuze viel uiteindelijk op de vleugel met de meeste mogelijkheden; het gaspedaal kan er vol op, maar de vleugel kan ook heel intiem klinken en blijft mooi zingen bij zacht spel. De vele concerten met toppianisten en cd- en radio-opnames in de MuziekHaven in Zaandam vragen om een topvleugel. De aankoop is mogelijk gemaakt door begunstigers van Het Muziekinstrumentenfonds.

het muziek instrumenten fonds

Sint Annenstraat 12 | 1012 HE Amsterdam

Postbus 11912 | 1001 GX Amsterdam

020-6221255

info@muziekinstrumentenfonds.nl

www.muziekinstrumentenfonds.nl

iban: NL58 ABNA 0555 0286 66

Dit document is een extra digitale uitgave behorend bij de cd 'Het Muziekinstrumentenfonds: 225 jaar toetsen' (mei 2025).

Die cd is uitgebracht als relatiegeschenk voor begunstigers van Het Muziekinstrumentenfonds. De muziek is ook online te beluisteren.

Selecteer hier uw favoriete platform:

www.muziekinstrumentenfonds.nl/streamtoetsen

tekst Het Muziekinstrumentenfonds

grafisch ontwerp Atelier René Knip i.s.m. Rens Martens

projectleider Lennart van der Sman en Marcel Schopman

Het Muziekinstrumentenfonds is een door het CBF erkend Goed Doel en een culturele ANBI.

het
muziek
instrumenten
fonds